

Jeremiás és az Ige

Lekció: 1Pét. 4.12-19

Textus: Jer. 23. 9-32

2008. nov. 9.

Gazdagrét

Válság az országban, válság az egyházban...

(I. Az ország helyzete)

Az ország krízishelyzetben van. Az összeomlás küszöbére került. A vezetők nem törődnek az országgal és a benne lakókkal (23. 1-2) Az emberek érdeke nem számít, nem érdekli őket. A vezetők veszni hagyják a népet, nyilvánvalóan fontosabb dolgokkal vannak elfoglalva. Saját hasznuk, saját köreik gazdasági és politikai túlélése mindennél fontosabb számukra.

Az ország a szétesés küszöbén van. „*Tele van az ország házasságtörőkkel.*” Férfi és nő elkötelezettségre épülő, hűséges, holtig tartó kapcsolata már nem norma. A házasság Istentől való és szent volta kiveszni tűnik. Pillanatnyi vágyak, önző érdekek, feloldatlan konfliktusok, mások rossz példája, az egész társadalom lezüllött volta maguk alá temetik a házasság kötelékét. Közben nemcsak a felnőttek, de a gyerekek is sérülnek. Van, aki apa nélkül nő fel, és szegénynek érzi magát. Van, aki úgy érzi, gazdag, hiszen két apukája és két anyukája is van. Van, aki sohasem lehet egészen biztos abban, hogy hamarosan nem lesz megint egy új apukája vagy anyukája. A szexuális szokások változása – amint ezt a jelenséget előszeretettel nevezzük – nemcsak ízlésbeli változás. A társadalom alapintézménye, a család rendült meg az országban. Az összetartozás, a szolidaritás, a szeretet legelemibb egysége. Az az egység, ahol meg kellene tanulnunk együtt élni, egymás különbözőségeit elfogadni, megbocsátani és bocsánatot kérni, a haragot megfelelő módon kifejezni, bátorítani és vigasztalni... azaz érett emberré növekedni.

Tele van az ország átkozódással. Haraggal a fájdalom, a magány, a széttört kapcsolatok miatt, és átkozódással a harag miatt. Egy ország, amelyben átkozza egyik ember a másikat; testvér a testvért, szülő a gyermeket és gyermek a szülőt, gazdag a szegényt és szegény a gazdagot, vezető a rábízottat és beosztott a vezetőjét, és mindezzel együtt, mindezek alatt átkozza Istent. Meghidegült a szeretet, az emberek „*rosszra igyekeznek és hatalmukkal visszaélnék.*”

Az ország válságban van. „*Hervadozik az ország, szárazak a puszta legelői.*” Micsoda költői megfogalmazása a gazdasági recesszióknak: hervadozik az ország, száraz, fogyaszthatatlan fű a legelőkön. Éhes, majd elpusztuló állatok, nyomában éhség és szegénység. Tönkremegy a föld, bezárnak az üzletek, inséges idők járnak, munkanélküliség réme fenyeget. Ahol házasságtöréssel van tele az ország, ahol átkozódás hallik imádság helyett, ahol a vezetők nem törődnek a néppel, visszaélnak hatalmukkal, rosszra igyekeznek, ott hervadozik az ország. Törvényszerűen így történik.

Válságban van az ország. Válságban van Júda, Jeremiás idejében, a Krisztus előtti 7. század második felében, és válságban van Magyarország, a mi időnkben, a Krisztus utáni 21. század első évtizedében. A párhuzam nem véletlen. A vezetők

önzése, az emberek magára hagyása, az értékek teljes felfordulása, a családi-társadalmi szolidaritás összeomlása, az erőszak elszabadulása mind-mind a válságba jutott társadalmak jellemzője.

(II. Az egyház helyzete)

Megdöböntő Isten népe vallásos vezetőinek, a prófétáknak és papoknak a szerepe a válságba került országban. A próféta arra hivatott, hogy Isten szavát szolja, megtérésre hívó szót, ami az ország gyógyulását szolgálja. De ők *„házasságtörők, hazugságban élnek, bátorítják a gonosztevőket.”* Ahelyett, hogy Isten eszközei lennének, ők *„terjesztik az elvetemültséget az egész országban.”* Nem hiszünk a fülünknek. Hogyan lehetséges ez? Hogyan történhet meg? Azok, akik az Úr választott eszközei, akiknek feladata az Úr akaratának megvallása, kihirdetése, akik arra tették fel életüket, hogy a népet engedelmességre vezetik, sőt, ha kell, a politikusokkal is konfrontálódnak Isten igényét mindenek elé helyezve – házasságtörők? Úgy válnak, mint mindenki más? Úgy hazudnak, mint bárki más az országban? Hazugságban élnek? Semmi köze mindennapjaiknak hivatásukhoz? Bűnpártolók? Tudják, hogy mi a rossz, de bizonyos érdekek miatt a gonosztevők mellé állnak a tisztességgel szemben? És mindezzel az elvetemültséget terjesztik az országban. Gyógyulás helyett mélyül a válság.

Hogyan történik mindez? Mit tesznek ezek az emberek, akikről ilyen leplezetlenül szól Jeremiás? A legszembetűnőbb, hogy hihetetlenül magabiztosak. Bármilyen fenyegető jel tűnik fel, azonnal kész a válaszuk: *„Békességetek lesz! ... Nem jön rátok veszedelem!”* Semmi baj, minden rendbe jön. Velünk van az Úr. Ígéretet adott, hogy mindig velünk marad. Ne féljete, Isten nem hagy el. Isten népe vagyunk, Isten egyháza vagyunk. Nem érhet baj. Túlzott magabiztosságukhoz bőséges szőzaporítás társul. Minden helyzetben meg tudnak szólalni, minden helyzetben tudnak egy Igét mondani. *„Álmod láttam, álmod láttam.”* Mindig van valami megnyugtató vízió, amit másoknak vagy éppen egymásnak mondanak. Egymás szájából veszik ki a szót (v. 30). Egymástól lopkodják hazug és csalárd szólamaikat. Hosszú, unalmas gyűléseiken egymásnak mondogatják legutóbbi álmaikat, illetve vágyaikat, mintha az az Úr Igéje lenne. Mindenki tudja közülük, mikor mit kell mondani, jól ismerik egymást, és erősítik egymást. Minden helyzetre van egy szó, egy téma, egy sablon Igébe burkolva. Mindeközben tényleg azt hiszik, hogy az Úr szolgálatában állnak. Tényleg azt hiszik, hogy folyamatos álmaik, vágyaik, igemondásuk az Úr szava. Tényleg azt hiszik, hogy az, amit ők tesznek, prófétaság. Nem látják azt, amit az Úr lát, nem hallják azt, amit az Úr mond róluk.

„Saját szívük látomását hirdetik, nem azt, amit az Úr adott.” És ezért azt mondja Isten: *„Meddig tart még ez? Van-e valami a hazugságot prófétáló próféták szívében, akik saját szívük csalárdságát prófétálják?”* És ha valakinek nem volna egyértelmű, honnan jöttek: *„Nem küldtem őket, nem adtam parancsot nekik, és használni sem tudnak ennek a népnek.”* Micsoda kemény szavak! Saját szívük csalárdsága. Mivel becsapottak, félrevezetettek, hiszen házasságtörők, hazugok és bűnpártolók, az Ige, amit szólnak, nem Isten szava, hanem saját vágyuk, saját csalárdságuk. Az Úr nem küldte őket.

Válságba került országban válságban lévő egyház. Júdában papok és próféták. A mi országunkban lelkészek, gondnokok, presbiterek. Esperesek, püspökök, tisztséget hordozók, tisztségekre pályázók. Ezekben a napokban választás folyik a Magyarországi Református Egyházban. A következő hat évre választják meg a gyülekezetek presbitériumai az egyházmegyék és az egyházkerületek lelkészi és világi vezetőit, valamint a következő zsinat tagjait. Több minden, ami az elmúlt időben tudomásomra jutott a választásokkal kapcsolatban, valamint egyéb, az egyházunkban zajló folyamatokkal kapcsolatban, nagyon súlyos teherként nehezedik rám. Felkavart, megrendített, elkésért. Amit én látok, az a jéghegy csúcsa. Mégis bőven elég. Bőven elég ahhoz, hogy megterhelje a lelkem. Hatalmi harcok folynak. Nem azt a kérdést teszi fel az egyház közössége, kiknek mire van ajándéka, kiket választ ki a Szentlélek arra, hogy vezessék Isten népét. Nem. Bosszú, befolyás, politikai érdekek vannak jelen. Házasságtörés, tudatos hazudozás, a gonoszság bátorítása csakúgy, mint Júdában. Mindezek az Igére hivatkozva, bibliai szakaszokat citálva, a kegyesség mázával leöntve. Ordító a különbség a valóság és az Isten Igéje között. Nem mindenkiről szól ez, természetesen. Még csak nem is a többségről. De ugyanakkor igaz, amit az Ige mond: *„Próféta és pap egyaránt elvetemült, még házamban is megtalálom gonoszságukat – így szól az Úr.”*

Nagyon kérlek, most jól figyeljétek! Nem azért mondtam ezt el, hogy elkezdjétek találgatni, neveket keresni. Hogy ilyen módon, mintegy virágnyelven kifejtsem a véleményem, mert valamiféle szükség hajt. Semmiképpen nem azért, mert vannak emberek, akik előtt népszerű az egyházat kritizálni. Miért mondtam el mindezt? Amikor elővettem a mai napra eltervezett Igét, miután imádkoztam, és imádságomban azért könyörögtem, hogy a Szentlélek hozzon ébredést, megújulást országunkban, megrendítő erővel érkeztek hozzám az Ige szavai. Leírta a helyzetet, amit látok, ami fáj, ami felháborít, de amiről nem beszéltem volna nektek, ha ma nem ez az Ige kerül sorra. És ez döntés elé állított. Vagy úgy döntök, hogy nem beszélek minderről veletek, és így a többséget szent ártatlanságban tartom. Azokat, akik keresik az utat az Úrhoz, most ismerkednek Jézus Krisztussal, a gyülekezettel, az egyházzal, a hit születésének és megerősödésének ebben a törekeny időszakában megkímélem a megbotránkozástól. Ebben az esetben viszont nem szólaltatom meg ezt az Igét, nem adok neki hangot, sőt, indirekt módon békességet hirdetek, és úgy teszek mintha nem lenne baj. A másik lehetőség, amit végiggondoltam, hogy mindezt felfedem előttetek. Nem azért, mert nekem könnyebb így, sőt. Nem azért, mert indulatból cselekszem, gondolkodás nélkül. Hanem azért, mert ti vagytok a Magyarországi Református Egyház. Mert ez a ti egyházatok, a ti nagyobb közösségetek, mindannyiunké. Nem prófétáké és papoké, hanem az Isten népéé. És ha valahonnan megújulás, szabadulás, megtisztulás jön – az innen jön. Közületek, és más gyülekezetek elkötelezett, az Úrnak odaszánt, Krisztusért élő tagjai közül. Emlékezzetek, többször megvallottuk: hisszük, hogy Isten gazdagon megáld bennünket Gazdagréten, és ebből a gazdagságból az egész egyháznak juttat. Emlékezzetek, amikor februárban arról beszéltünk, hogy készülünk a jövőre. Gyülekezetünk olyan helyzetbe jutott, amikor vagy továbblépünk a misszióba, oda, ahova Isten küld bennünket, Gazdagréten és azon túl, vagy pedig élvezzük mindazt, ami eddig gazdagon megadatott, és szép lassan, láthatatlanul elindulunk a hanyatlás útján. Mivel hiszem, hogy Isten többre hív minket, ezért tártam elétek, hogy nagyon sötét erők működnek az egyházban, és minden ilyen erő mögött a gonosz

romboló hatalma van. Nem csoda, ha nem térnek meg az emberek az országban, nem csoda, ha semmi nem hangzik, ami az ország válságából kivezető utat mutatna.

(III. Hova álljunk?)

Most halljátok és vegyétek szívetekbe Jeremiás szavait, mert egyedül ez a következő lépés számunkra: „*Összetört a szívem, reszket minden csontom. Olyan vagyok, mint a részeg, és mint a bortól elázott ember, ha az Úrra és szent igéjére gondolok.*” Ha szíven ütött és megterhelt mindaz, amit eddig hallottál, mert szereted az Urat és az ő népét, akkor Jeremiással együtt mondod: összetört a szívem. A kép, amelyet Jeremiás használ, megrendítő. Az Urat és szent Igéjét meggúnyoló, csalárdul és magabiztosan szájukra vevő hamis próféták ténykedése nagy súllyal nehezedik Jeremiásra. Aki az Igét szereti, tiszteli, akit Isten elhívott Igéjének hirdetésére, aki küzd az Úrral, mert az igehirdetés gyalázatot szerzett neki, nem bírja elviselni, hogy azok szívük csalárdságát Igeként hirdetik. Az Ige szent, mondja Jeremiás, azaz különáll a mindennapitól, a triviálistól, az egyértelműtől. Az Úr és az Igéje szent, tehát senki ne merje könnyen ajkára venni, felhasználni saját vágyai és álmai igazolására. De az országban éppen ez történik. Mindez pedig összetöri a próféta szívét, és úgy támolyog, roskadozik, mint egy részeg. De nem részeg, hanem beteg. Micsoda különbség! Olyan, mint amikor valaki az utcán, nyílt színen szívinfarktust kap és meghal, mert támolygását látva mindenki azt hiszi, berúgott, és ezért nem hív segítséget. Így roskadozik az, akinek fáj, aki beteg attól, ahogy Isten Igéjét meggyalázzák a hamis próféták. Engedd, hogy a Szentlélek rád terhelje ezt az országot és benne egyházad! Kérd a Lelket, láttassa veled, ahogy ő látja helyzetet!

Választások vannak az egyházban. Pártok vannak az országban. Válság van kibontakozóban. Megoldási kísérletek, sok, sokfelől. Felteheted a kérdést: Hova álljak? A válasz itt van Igénkben. „*Mert ki volt oly közel az Úrhoz, hogy látta volna őt, és hallotta volna az igéjét? Ki figyelt igéjére, és ki hallgatta engedelmesen? ... Ha közel álltak volna hozzám, akkor az én igéimet hirdették volna népemnek, megtérítették volna őket gonosz útjukról és gáztetteikből.*” Az Úr arra hív, hogy az ő oldalára álljunk, és hozzá legyünk közel. Ő Úr a közelben, és Úr azok felett is, akik távol vannak tőle. De az övéit arra hívja, legyünk közel hozzá, hallgassuk Igéjét, keressük akaratát, éljük meg azt, amire ő hív. Hogyan tájékozódasz a mai világban, válságos időkben? Egyetlen olyan tájékozódási pont van, ami nem relatív: Isten és az ő Igéje. A politikai pártok, oldalak – relatív. A különböző érdekérvényesítő csoportok, legyenek ezek munkahelyen, egyházban: relatívak. A társadalmi helyzet, vagy éppen családi helyzet – relatív. Nem ez határozza meg, hogy ki vagyok, és mire hív Isten. Mindezekon túlmutat az, amire az Úr hív: Légy közel hozzám, figyelj Igémre engedelmesen, hallgasd, amit én mondok. És amint szívedbe veszed ezt a hívást, azt sem szabad elfelejteni, hogy a válságban lévő országban és egyházban az Úr szava nem a békeség volt: „*Nem olyan-e az én igém, mint a tűz – így szól az Úr – vagy mint sziklazúzó pöröly?*” Az Úr szava ítéletet hirdet az ország és az egyház hazug és bűnpártoló vezetőivel szemben.

Éppen ezért, amennyiben kész vagy engedni az Úr hívásának, és odaadni magadat annak, hogy Isten Lelke rajtad keresztül és megújulást és ébredést hozzon

ennek az egyháznak, és ennek az országnak, imádkozz így: Uram, kezd velem! Uram, kezdjed rajtam! Azt olvastuk: „*Mert itt van az az idő, amikor elkezdődik az ítélet az Isten háza népén. Ha pedig először rajtunk kezdődik, akkor mi lesz a vége azoknak, akik nem hisznek az Isten evangéliumában?*” Péter apostol olyan keresztyéneknek ír, akiket üldöznek hitükért, akiket a „szervedés tüze” tisztít meg. Ez az ítélet, ami elkezdődött az Úr házán, az Úr népén, mondja, mert az ítélet, a megtisztíttatás rajtunk kell hogy kezdődjön. Állj az Úr elé, és kérjed: Uram, kezd rajtam! Add nekem Igédet és Lelkedet, mint megtisztító tűz, mint sziklazúzó pöröly. Mert az én életemben annyi mindent ki kell égetned ahhoz, hogy közel legyek hozzád, hogy hallgassalak, hogy eszközöd lehessenek, hogy téged hirdesselek.

Az országban válság van. Az egyházban válság van. De az Isten Igéje nincs válságban. Sőt, egyedül az Isten Igéje, Jézus Krisztus, a megfeszített és feltámadott a győztes. Ő akarja betölteni ezt az országot igazságával, kegyelmével, együttérzésével, békességével. Téged hív erre, ezt pecsételi meg az úrvacsorai közösség. Jöjjetek, adjuk magunkat újból teljesen öneki! ÁMEN!